

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Kodas 124111348, T. Vrublevskio g. 6, LT-01100 Vilnius, tel. (8 5) 261 6063, faksas (8 5) 261 5366,
el. p. bendras@lsa.lt, atsisk. sąsk. LT287044060001377867 AB SEB bankas, banko kodas 70440

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

2023- 03- Nr. (15) –SD-

DĖL LIETUVOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos savivaldybių asociacija išnagrinėjo skubos tvarka derinamą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 27 d. nutarimo Nr. 405 „Dėl Vaiko globos organizavimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo projektą ir teikia šias pastabas bei pasiūlymus:

1. Savivaldybės atkreipia dėmesį, kad ankstesniuose derinimui teiktuose socialinės srities teisės aktų projektuose dažniausiai buvo numatyta galimybė merui spręsti pavestus klausimus pačiam arba įgalioti savivaldybės administracijos direktorių ar kitą administracijos valstybės tarnautoją. Pažymime, kad derinamame projekte būtina įvertinti numatytų darbų apimtį, vykdymo terminus ir keičiant subjektą iš savivaldybės administracijos direktoriaus į savivaldybės merą, turintį teisę priimti sprendimus dėl vaiko laikinojo globėjo (rūpintojo) atleidimo ar nušalinimo nuo pareigų, vaiko laikinosios globos (rūpybos) nustatymo ir laikinojo globėjo (rūpintojo) paskyrimo, **numatyti galimybę savivaldybės merui įgalioti viešojo administravimo subjektą** atlikti šiame teisės akte numatytus veiksmus.

Atkreipiame dėmesį, kad vaikų laikinosios globos/rūpybos klausimais merui suteikti įgaliojimus kitam asmeniui CK neaptarta, nors nustatant vaikų laikinąją priežiūrą tokia teisė Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo pakeitime numatyta.

Suteikiant merui teisę įgalioti viešojo administravimo subjektą priimti sprendimus dėl vaikų laikinosios priežiūros tėvų ar kitų įstatyminių atstovų prašymu nurodyta, jog toks laikinosios priežiūros nustatymas nėra susijęs su galimais vaiko teisių pažeidimais. Atkreipiame dėmesį, kad merui nustatant vaikų laikinąją globą/rūpybą, pačios savivaldybės vaiko teisių pažeidimų nevertina ir nefiksuoja – visus šiuos duomenis surenka, teismo leidimą gauna bei nurodymą dėl vaikų laikinosios globos/rūpybos nustatymo savivaldybėms pateikia Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos teritoriniai skyriai. Savivaldybės, vadovaudamosi pateiktais duomenimis, įformina patį laikinosios globos/rūpybos nustatymo faktą. Todėl nėra tikslinga išskirti vaikų atžvilgiu priimamų laikinosios globos/rūpybos bei laikinosios priežiūros tėvų ar kitų įstatyminių atstovų prašymu klausimų sprendimą, vienus paskiriant tik mero kompetencijai, o kitus ne.

Informuojame, kad pvz. Kauno miesto savivaldybės administracijoje 2022 m. rugsėjo-gruodžio mėn. buvo priimta daugiau nei 415 minėtų įsakymų, 2023 m. sausio – kovo mėn. daugiau nei 160 savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų, susijusių su vaikų laikinosios globos/rūpybos ar vaiko laikinosios priežiūros tėvų prašymu nustatymo, pakeitimo ar pripažinimo netekusiais galios. Atkreipiame dėmesį, kad šie teisės aktai turi būti priimti ne ilgiau kaip per 3 darbo dienas. Taigi, merams pavedamų klausimų, susijusių su vaikų globa/rūpyba, apimtį bus labai didelė, ypač tai aktualu miestų savivaldybėms, todėl manome, kad merai neturės galimybių šiuos klausimus tinkamai spręsti. Todėl siūlome, kad Civilinio kodekso pakeitimais merui būtų suteikta teisė įgalioti viešojo administravimo subjektą priimti sprendimus dėl vaikų laikinosios globos/priežiūros. Toks sprendimas palengvintų administracinę naštą mero pareigybei, tačiau užtikrintų geriausius

nepilnamečių vaikų interesus, operatyviai ir savalaikiai išsprendžiant nepilnamečių laikinosios globos/rūpybos klausimus.

Siūlome tokią Civilinio kodekso 3.246 straipsnio formuluotę:

Pakeisti 3.246 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Globėjas ar rūpintojas gali būti atleidžiamas ar nušalinamas nuo pareigų teismo nutartimi, išskyrus atvejus, kai nustatyta vaiko laikinoji globa ar rūpyba. Šiais atvejais globėjas ar rūpintojas gali būti atleidžiamas ar nušalinamas nuo pareigų savivaldybės ~~administracijos direktoriaus~~ **mero** ar jo įgalioto viešojo administravimo subjekto sprendimu, gavus valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos teikimą.“

Siūloma Civilinio kodekso 3.262 straipsnio formuluotė:

„Vaiko laikinoji globa (rūpyba) nustatoma per tris darbo dienas nuo šio kodekso 3.250 straipsnio 3 dalyje nurodyto valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos nurodymo įregistravimo savivaldybės administracijoje dienos savivaldybės ~~administracijos direktoriaus~~ **mero** ar jo įgalioto viešojo administravimo subjekto sprendimu.

2.Dėl Vaiko globos organizavimo nuostatų 84.1.-84.2. papunkčių. Atvejo vadybininkas ir kiti atvejo vadybos procese dalyvaujantys specialistai atvejo vadybos posėdžio metu nustato, kad vaiko tėvai pakeitė netinkamą elgesį su vaiku ir nebelieka socialinės rizikos veiksnių - tai yra užfiksuojama pagalbos šeimai plane. Savivaldybėms kyla klausimas dėl atskiro motyvuoto siūlymo teikimo tikslingumo. Pažymėtina, kad Atvejo vadybos tvarkos aprašo 3 priedo forma „Motyvuotas siūlymas“ šiuo atveju nėra tinkama, kadangi joje nėra įrašytos grafos pateikti siūlymo esant šiuose papunkčiuose minimai situacijai. Praktikoje susiduriama su situacijomis, kuomet išsiskiria atvejo vadybininko ir VTAS nuomonės, ar vaikui jau galima nutraukti laikinąją globą. Pvz.: atvejo vadybininkas nepritaria VTAS nuomonei, kad vaikui jau galima panaikinti laikinąją globą (rūpybą), tačiau iš atvejo vadybininko vis tiek prašoma pateikti motyvuotą siūlymą, kuriuo remiantis panaikinama vaikui laikinoji globa. Savivaldybių nuomone, tokią praktikoje dažnai pasitaikančią situaciją reikėtų aiškiau reglamentuoti ir nurodyti, kas šiuo atveju priima ar turi lemiamą balsą priimant sprendimą dėl vaiko laikinosios globos panaikinimo.

Dėl 84.4 papunkčio. Kai atvejo vadybininkas ir kiti atvejo vadybos procese dalyvaujantys specialistai atvejo vadybos posėdžio metu nustato, kad vaiko tėvai nesistengia ir nekeičia savo elgesio, vengia atlikti savo pareigas, auklėti vaiką, piktnaudžiauja tėvų valdžia arba nesirūpina vaiku (t. y. pagalbos plane numatyta ir teikta pagalba nepadėjo tėvams), tai yra užfiksuojama pagalbos plane. Tokiu atveju vėl iškyla klausimas dėl atskiro motyvuoto siūlymo teikimo tikslingumo bei situacijos neaiškumo, jei atvejo vadybininko ir VTAS nuomonės šiuo klausimu išsiskiria. Manytina, kad reikėtų aiškiau reglamentuoti ir nurodyti, kas priima sprendimą kreiptis į teismą dėl tėvų ar esamo vienintelio iš tėvų valdžios apribojimo, vaiko nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo ir išlaikymo vaikui priteisimo.

3. Savivaldybių nuomone, būtina nuostatuose aptarti vaiko laikinojo globėjo (rūpintojo) paieškos ir keitimo procedūrą, kuomet globėjai (rūpintojai) **atsisako** globoti (rūpinti) vaiką (-us). Šiuo metu tiek galiojančiame teisės akte, tiek Projekte, toks atvejis nėra aptartas.

4.Kadangi savivaldybėje dokumentai pasirašomi kvalifikuotu elektroniniu parašu, Nuostatų 67.11 p. siūlome koreguoti: taip: “ 67.11 p. savivaldybės mero potvarkio dėl laikinosios globos (rūpybos) nustatymo kopija/**nuorašas**“.

Direktorė

R. Žakaitienė

A. Vareikytė, 2791353

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius,
mob. tel. 8 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir
darbo ministerijai

2023-03- Nr.
Į 2023-03-15 Nr. (16.1E-34) STAP-168

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2002 M. KOVO 27 D. NUTARIMO NR. 405 „DĖL VAIKO GLOBOS ORGANIZAVIMO NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi derinimui pateiktą [Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 27 d. nutarimo Nr. 405 „Dėl Vaiko globos organizavimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą](#) (toliau – Projektas), esminių pastabų ir pasiūlymų neturi, tačiau atkreipia dėmesį, kad Projektas, skirtas Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.210, 3.246, 3.250, 3.260, 3.262, 3.264 ir 3.266 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-2503 realizuoti, negali būti priimtas anksčiau, negu Lietuvos Respublikos Seimas priims patį Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.210, 3.246, 3.250, 3.260, 3.262, 3.264 ir 3.266 straipsnių pakeitimo įstatymą.

Teisingumo ministerijos kancleris

Augustas Ručinskas

Vaida Štrafėlė, mob. tel. 8 600 43406, el. p. vaida.strafele@tm.lt
Jolianta Pažus, mob. tel. 8 671 86421, el. p. jolianta.pazus@tm.lt

VYRIAUSYBĖS ATSTOVŲ ĮSTAIGA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 60, LT-01110 Vilnius, mob. 8 658 42925; 8 609 54703, el. p. info@vaistaiga.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 305205389.
Adresas korespondencijai: Danės g. 17, LT-92117 Klaipėda, mob. 8 658 42928, 8 609 54703, el. p. klaipeda@vaistaiga.lt

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

2023-
Į 2023-03-15 Nr. (16.1E-34)
STAP-168

DĖL VAIKO GLOBOS ORGANIZAVIMO NUOSTATŲ PAKEITIMO PROJEKTO DERINIMO

Vyriausybės atstovų įstaiga išanalizavo Jūsų parengtą ir pateiktą derinimui Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 27 d. nutarimo Nr. 405 „Dėl Vaiko globos organizavimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo projektą (toliau – Projektas).

Projekto 1 punkto 1.12 papunktyje, kuriuo numatoma pakeisti Vaiko globos organizavimo nuostatų 64 punktą, numatyta, kad „<...> Jei vaiko, kuriam reikalinga parinkti nuolatinį globėją (rūpintoją) gyvenamosios vietos savivaldybė nesutampa su savivaldybe, kurios teritorijoje vaikui nustatyta nuolatinė globa (rūpyba), globos centras vaiko globėjo (rūpintojo) paiešką privalo vykdyti bendradarbiaudamas su globos centru bei *savivaldybe*, kurioje buvo nustatyta vaiko nuolatinė globa (rūpyba) (kreipdamasis nurodo vaiko vardą, pavardę, gimimo datą, gyvenamosios vietos adresą, sprendimo dėl tėvų valdžios apribojimo priėmimo datą)) ir pateikia Nuostatų 46 punkte nurodytą informaciją apie vaiką. <...>“.

Naujos redakcijos Vietos savivaldos įstatymo (toliau – Vietos savivaldos įstatymas), įsigaliosiančio 2023 m. balandžio 1 d., 3 straipsnio 6 dalyje nustatyta, jog „Savivaldybė – Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo nustatytas valstybės teritorijos administracinis vienetas, kurio bendruomenė turi Lietuvos Respublikos Konstitucijos laiduotą savivaldos teisę, įgyvendinamą per to valstybės teritorijos administracinio vieneto nuolatinių gyventojų Lietuvos Respublikos rinkimų kodekso nustatyta tvarka išrinktus savivaldybės tarybą ir savivaldybės merą.“

Pagal minėtas Vietos savivaldos įstatymo nuostatas, savivaldybės, kaip administracinio vieneto, įgaliojimai įgyvendinami per savivaldybės institucijas: atstovaujamąją instituciją – savivaldybės tarybą ir vykdomąją instituciją – savivaldybės merą, savivaldybės vadovą (Vietos savivaldos įstatymo 3 str. 3, 10 d.). Šių savivaldybės institucijų įgaliojimus suponuoja tai, kad vykdomoji institucija (savivaldybės meras) yra atskaitinga savivaldybės tarybai ir savivaldybės bendruomenei už savo ir savivaldybės veiklą (Vietos savivaldos įstatymo 27 str. 1 d.), tiesiogiai ir asmeniškai atsako už įstatymų, Vyriausybės, savivaldybės tarybos, savo sprendimų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje jo kompetencijai priskirtais klausimais (Vietos savivaldos įstatymo 25 str. 1 d.).

Vietos savivaldos įstatymo 15 straipsnio 4 dalyje taip pat nustatyta, kad „jeigu teisės aktuose yra nustatyta papildomų įgaliojimų savivaldybei, sprendimų dėl tokių įgaliojimų vykdymo priėmimo iniciatyva, neperžengiant nustatytų įgaliojimų, priklauso savivaldybės tarybai.“

Atsižvelgiant į aukščiau nurodytas teisės normas bei įvertinus tai, jog praktikoje bendradarbiavimas su savivaldybės taryba galimai apsunkintų vaiko globėjo (rūpintojo) paieškos

procesus, Projekte siūlytina atsisakyti apibendrintos sąvokos „savivaldybė“ aiškiai apibrėžiant subjektą, su kuriuo turi būti bendradarbiaujama minėtu Vaiko globos organizavimo nuostatų atveju.

Vyriausybės atstovų įstaigos vadovė

Daiva Kerekeš

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir
darbo ministerijai
per TAIS

2023-03- Nr. 2R- (3.2.Mr)
Į 2023-03-15 Nr. (16.1E-34) STAP-169

DĖL VAIKO GLOBOS ORGANIZAVIMO NUOSTATŲ PAKEITIMO PROJEKTO DERINIMO

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Jūsų pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 27 d. nutarimo Nr. 405 „Dėl Vaiko globos organizavimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą, pastabų ir pasiūlymų neturi.

Direktoriaus pavaduotoja

Danguolė Morkūnienė

K. Vilimaitė, tel. (8 5) 219 2415; el. p. karolina.vilimaite@ada.lt

Biudžetinė įstaiga
L. Sapiegos g. 17, 10312 Vilnius
Interneto svetainė: vdai.lrv.lt

Tel. (8 5) 279 1445
E. pristatymas: 188607912
El. p. ada@ada.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 188607912

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VAIKO TEISIŲ APSAUGOS KONTROLIERIAUS ĮSTAIGA**

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai
El. paštas post@socmin.lt

2023-03-20 Nr. (1.19 -2023-116)2- 249

DĖL TEISĖS AKTŲ PROJEKTO NR.23-3316 DERINIMO

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė, susipažinusi su Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos parengtu ir pateiktu derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 27 d. nutarimo Nr. 405 „Dėl Vaiko globos organizavimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo projektu (toliau – Projektas) teikia žemiau išdėstytus siūlymus jo tobulinimui:

1. Tikslinti Projekto 88 punkto formuluotę, žodžių junginyje „kopijos nedelsiant bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną raštu pateikiamos“ išbraukiant žodį „raštu“.
2. Tikslinti Projekto 89 punktą, atsisakant siūlomo pakeitimo dėl vaiko grąžinimo tėvams (vienam iš tėvų), panaikinus vaiko laikinąją globą Civilinio kodekso 3.255 straipsnio 1 dalies pagrindu, termino sąsąjį ne su mero potvarkio priėmimo diena (šiuo metu galiojantis teisinis reglamentavimas), o potvarkio dėl vaiko laikinosios globos (rūpybos) panaikinimo kopijos gavimo Tarnybos teritoriniame skyriuje.
3. Siekiant Projekte vartojamų sąvokų dermės ir nuostatų aiškumo, siūlytina suvienodinti Projekte (88, 89, 91 punktuose) vartojamas sąvokas ir 88 bei 91 punktuose vietoj žodžių junginio „globėjo (rūpintojo) pareigas vykdęs asmuo“ įrašyti „vaiko globėjas (rūpintojas)“.

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė

Edita Žiobienė

Eivilė Žemaitytė, tel. 8 686 63230, el. paštas eivile.zemaityte@vtaki.lt